

SPOTKANIE Kobiet WIEJSKICH „Kobiety TO DOBRY KLIMAT”

23-25 maja 2023 r

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Sebastian Szklarek

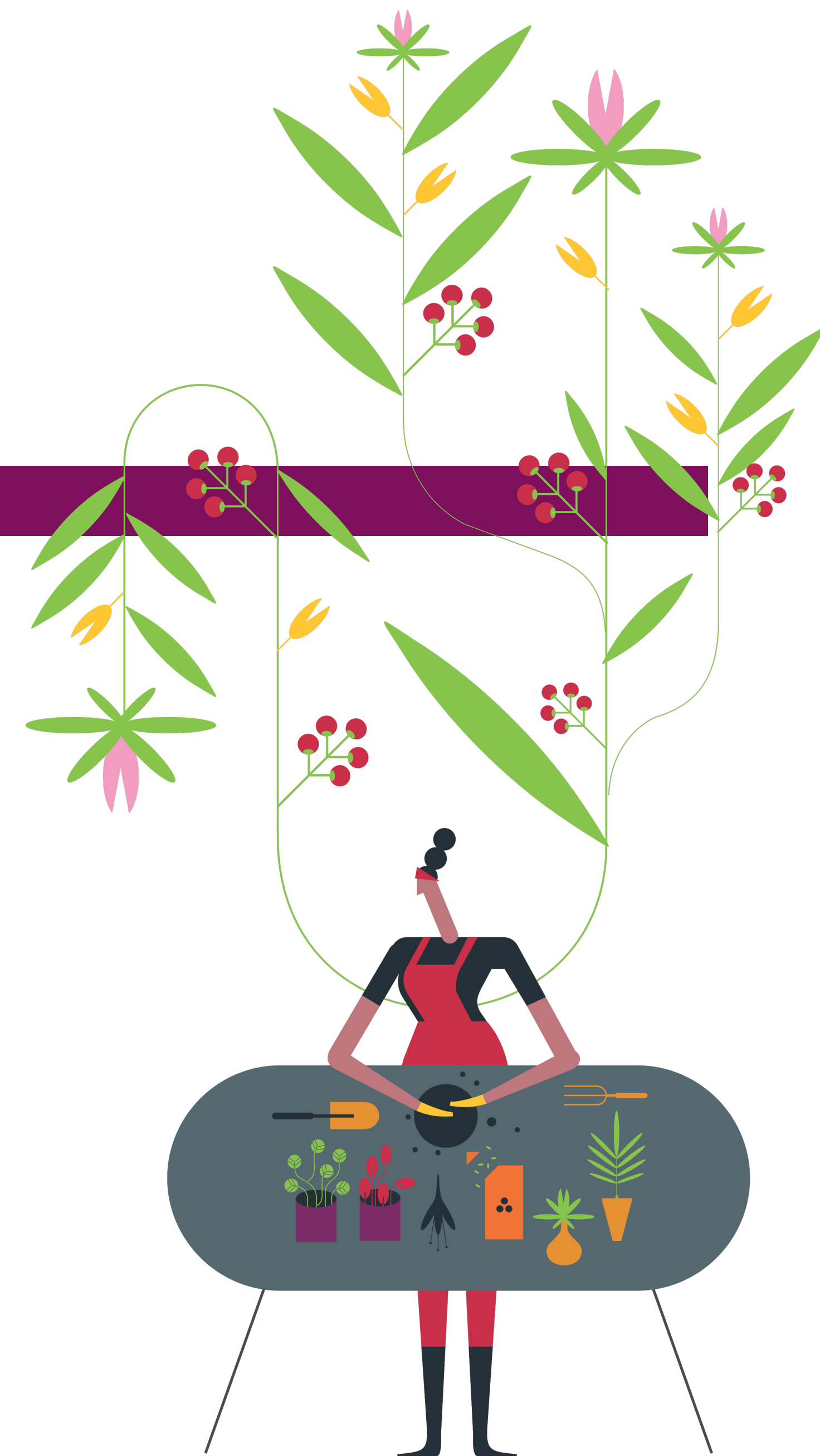
WODA, A ZMIANA KLIMATU - JAK NIE UTONAĆ W MORZU INFORMACJI?

SPOTKANIE KOBIET WIEJSKICH
„KOBIETY TO DOBRY KLIMAT”

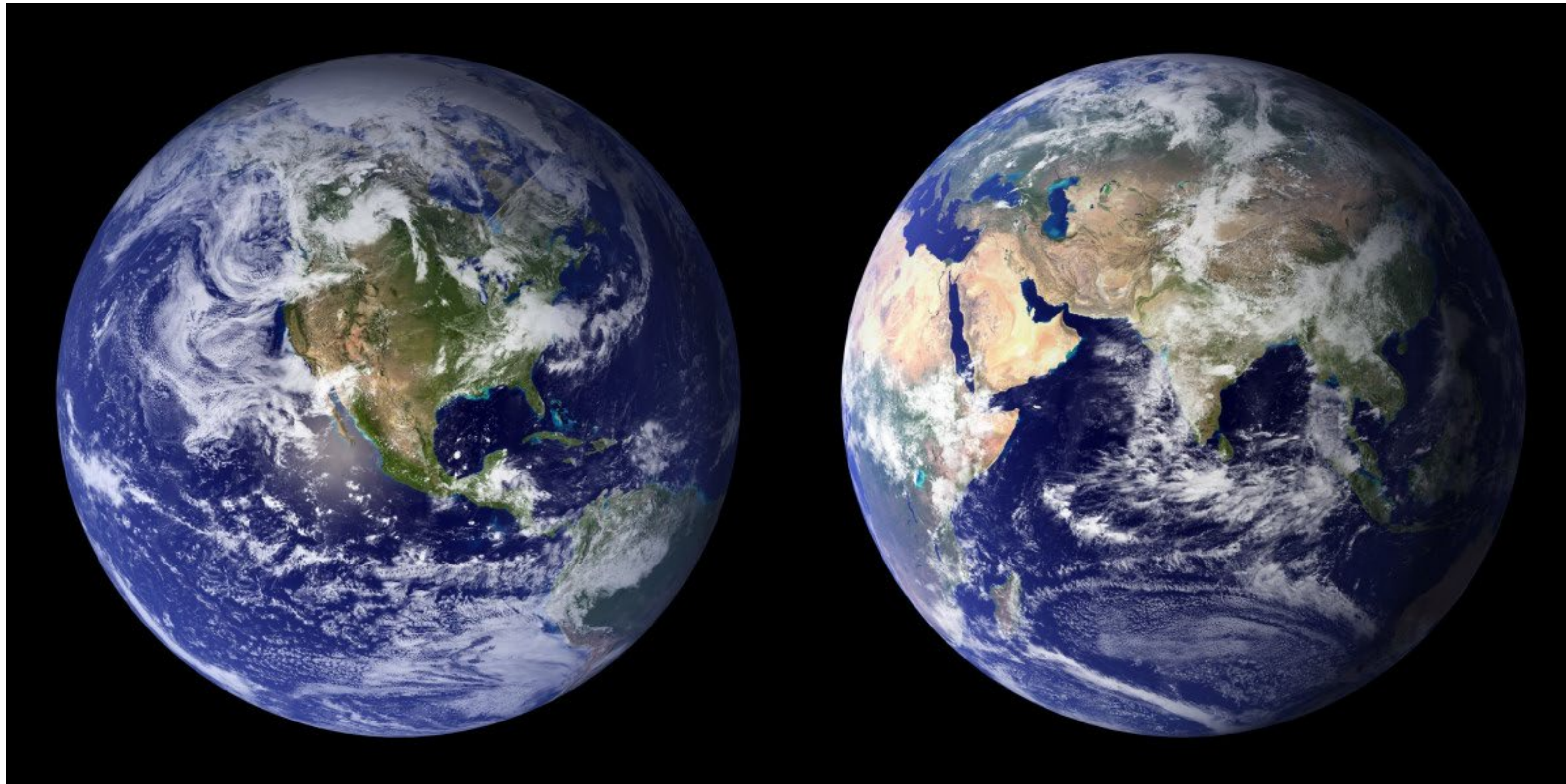

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Za treść odpowiada Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie

Jak patrzeć na wodę? – ziemia oczami człowieka

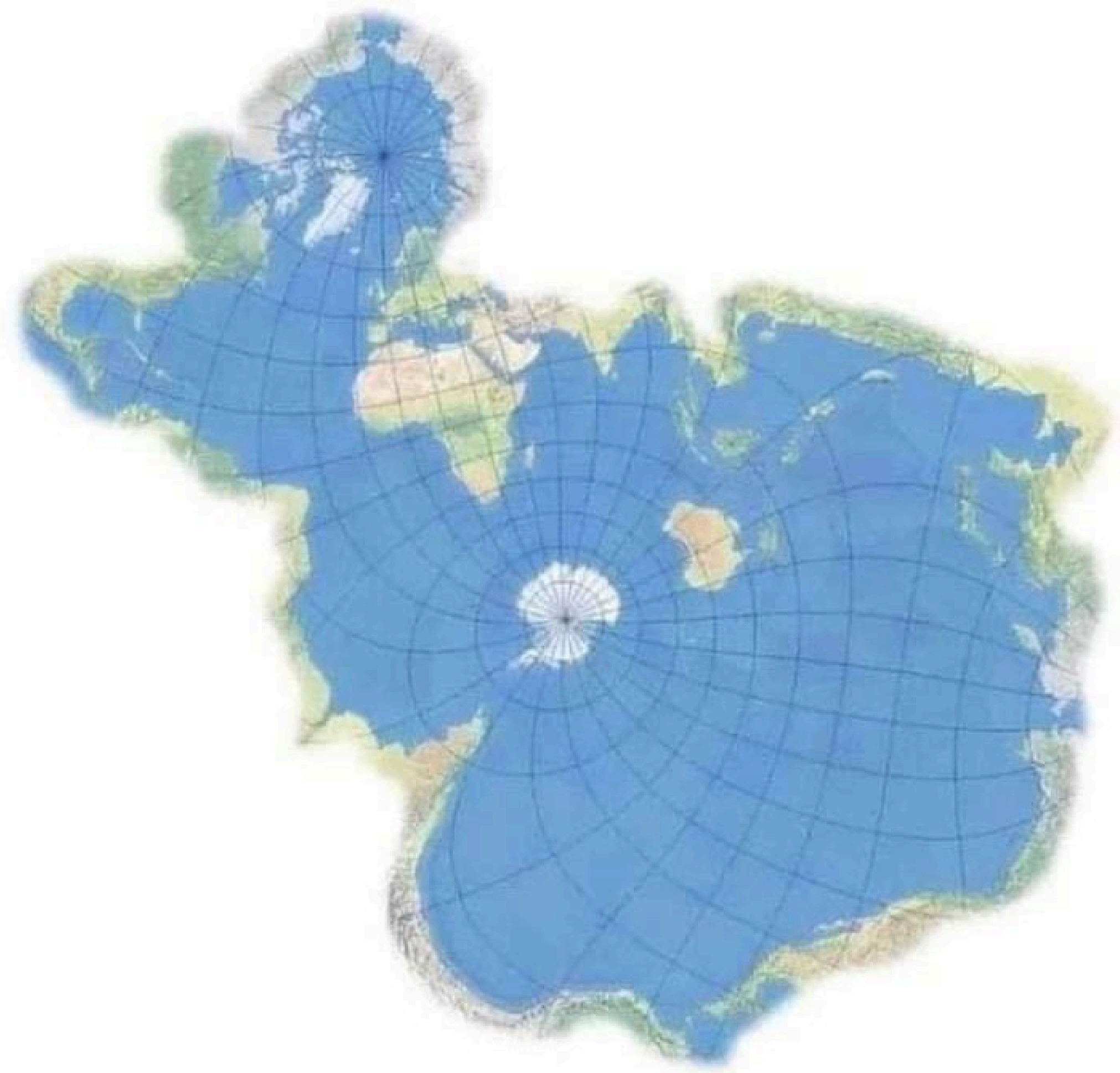

Creative Commons CC0

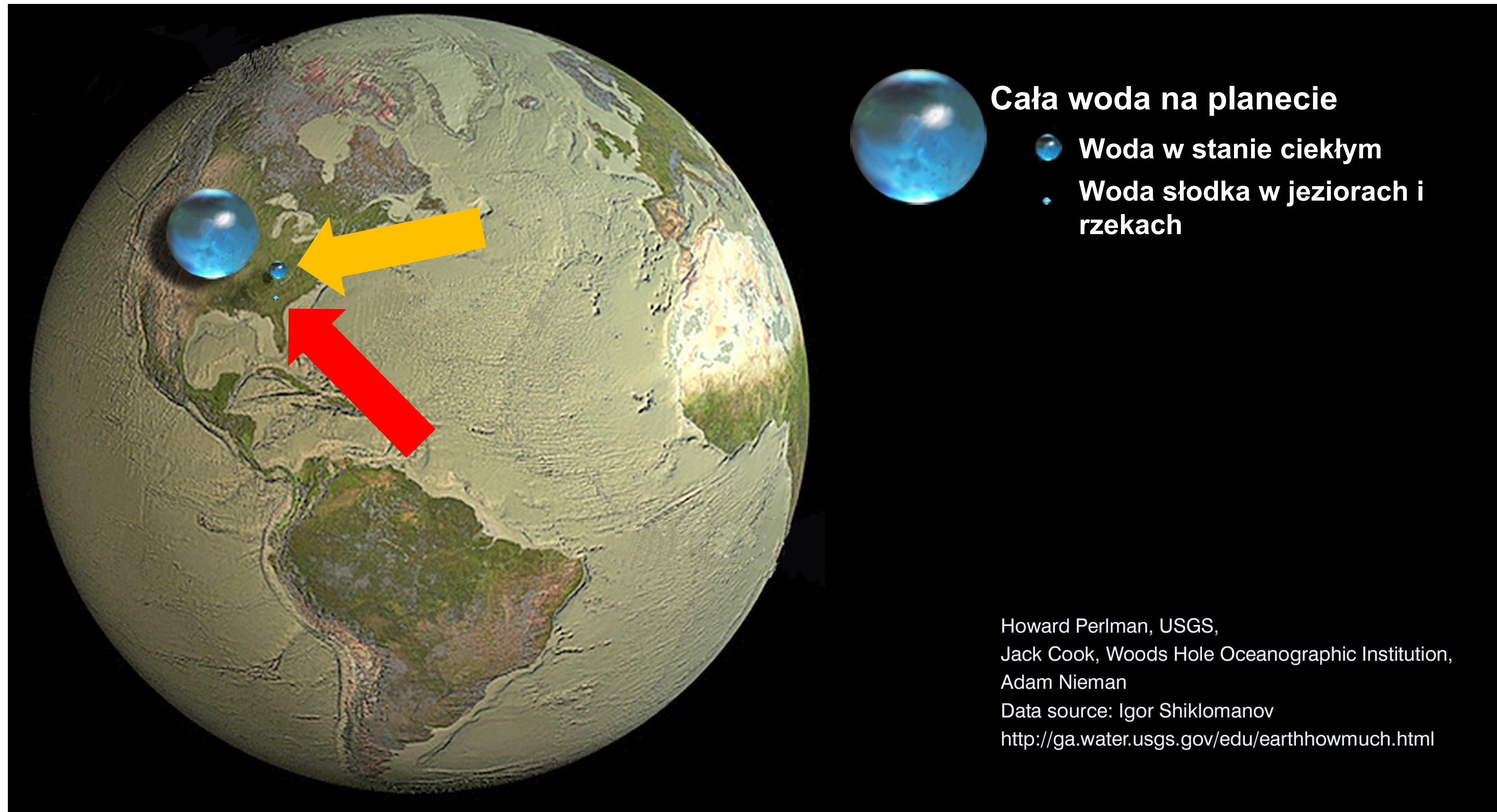
SPOTKANIE KOBIEC WIEJSKICH „KOBIECY TO DOBRY KLIMAT”

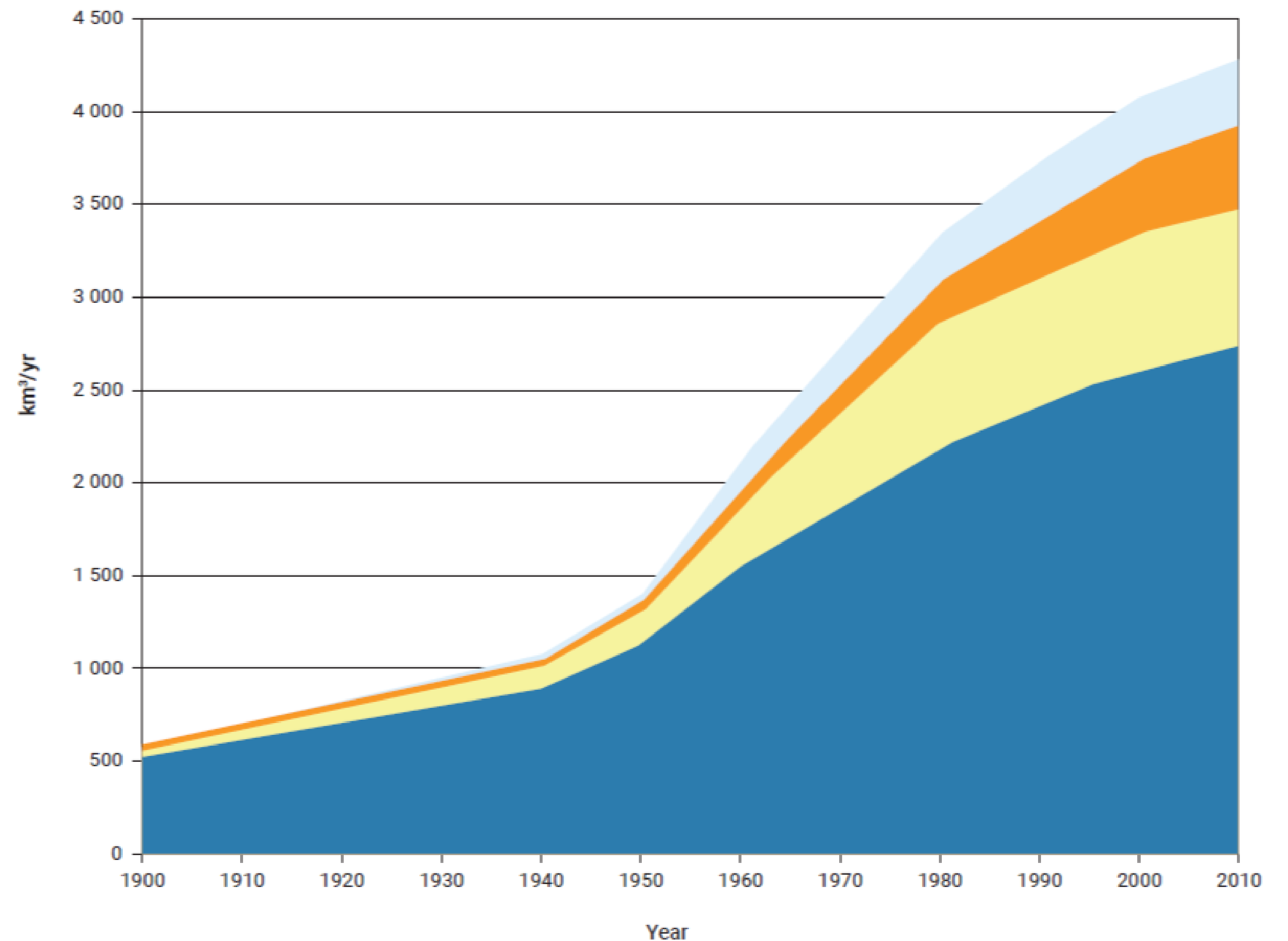
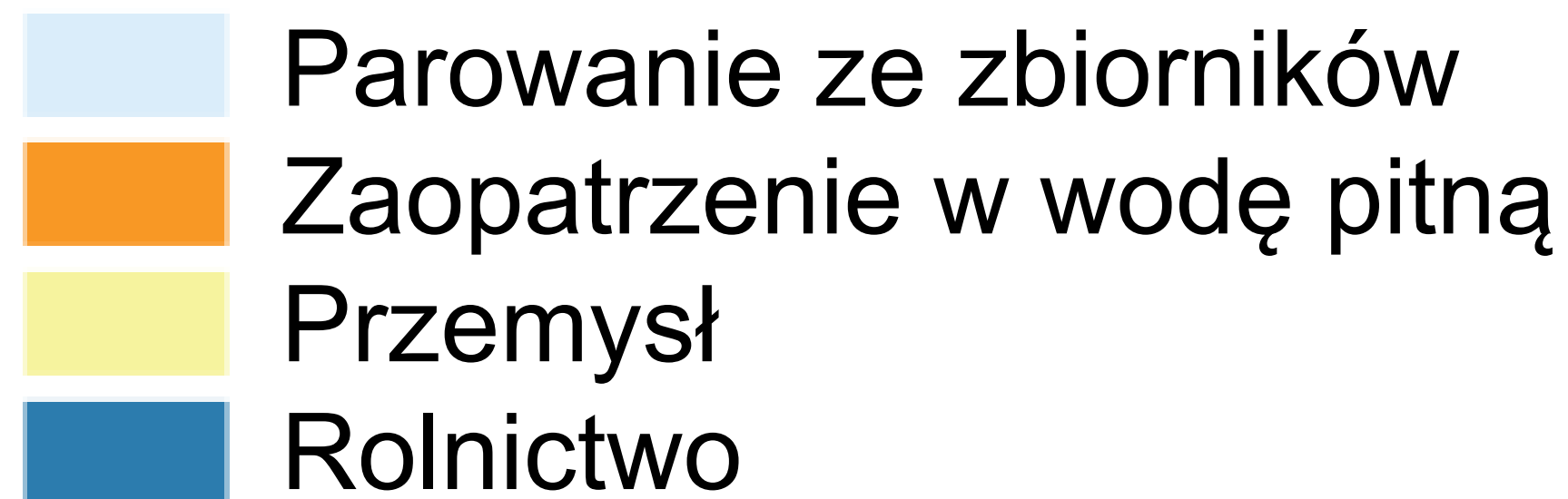
Jak patrzeć na wodę? – ziemia oczami ryby

Jak patrzeć na wodę? – spojrzenie matematyka

Stała objętość wody, ale zapotrzebowanie na nią jest coraz większe.

Source: AQUASTAT (2010).

Trzy globalne problemy związane z zasobami wodnymi

1. ZA DUŻO

2. ZA MAŁO

3. ZBYT ZANIECZYSZCZONE

(Kundzewicz i Kowalczak, Nature, 2009)

4. W określonym czasie

5. W określonym miejscu

Jak zmiana klimatu wpływa na obieg wody?

Opady

Sezon zimowy – opady śniegu rzadsze, więcej opadów deszczu

Sezon ciepły – coraz dłuższe okresy bez opadów, coraz częstsze i silniejsze opady nawalne

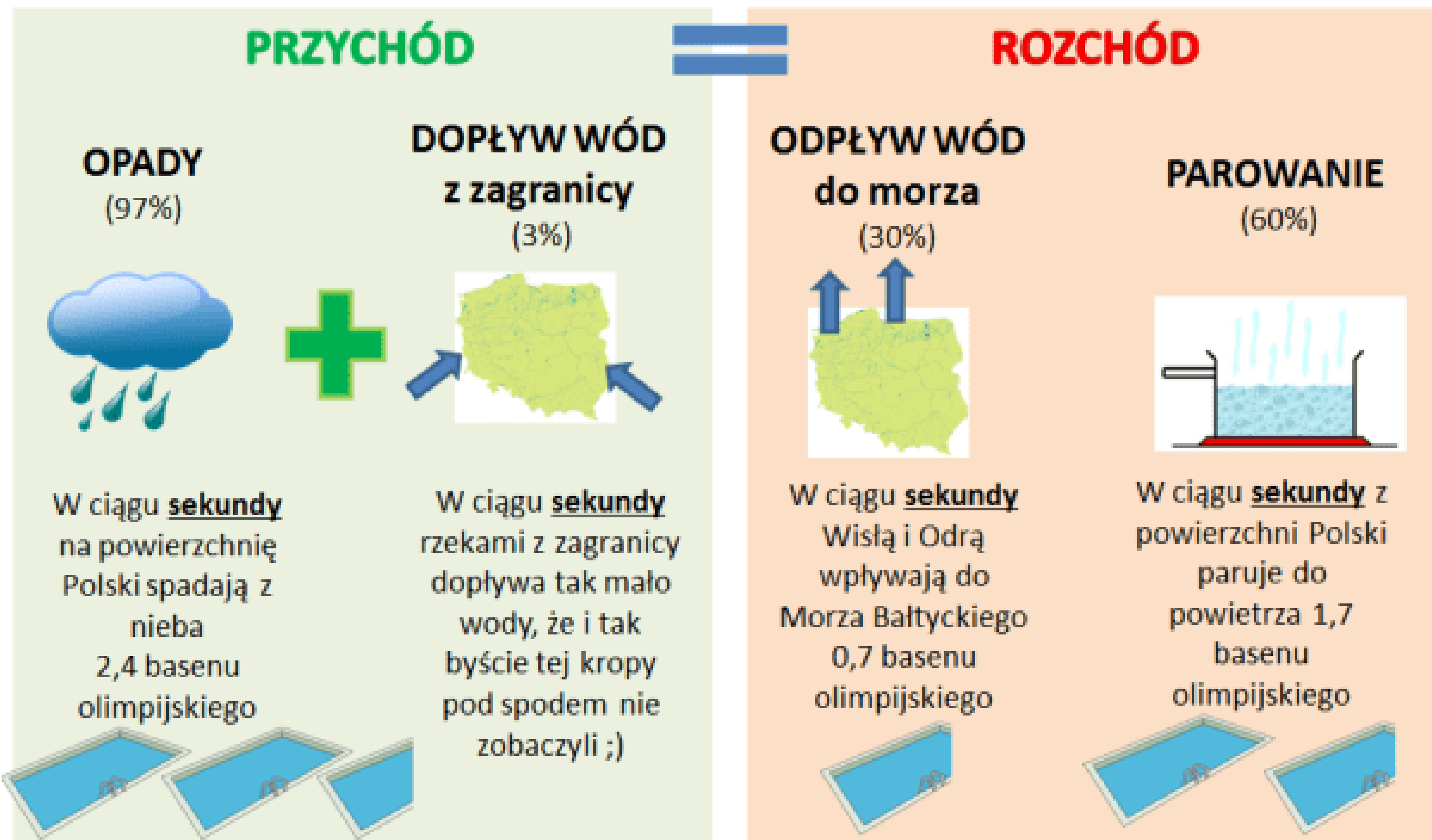
Parowanie

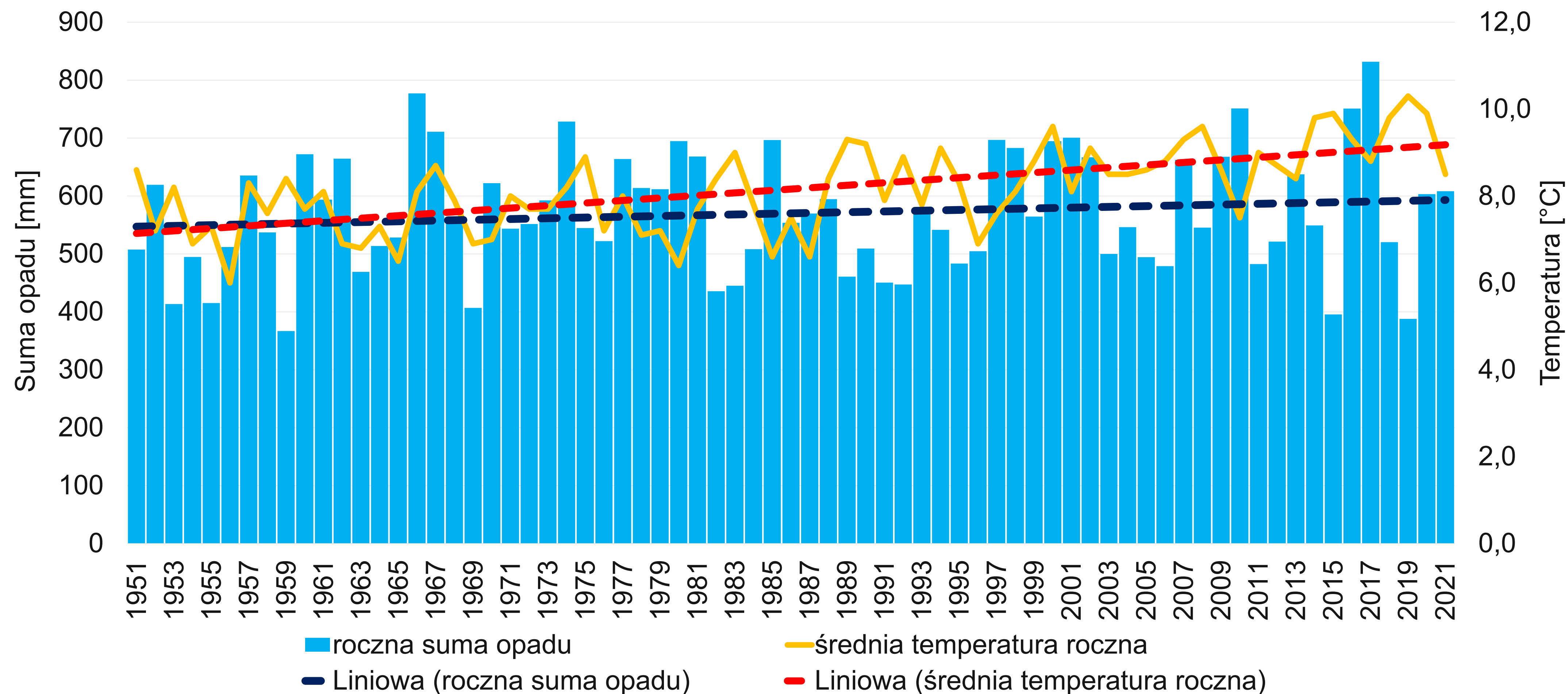
W wyniku wzrostu temperatur więcej wody paruje z powierzchni gleby, roślin i wód powierzchniowych

BILANS WODNY W POLSCE

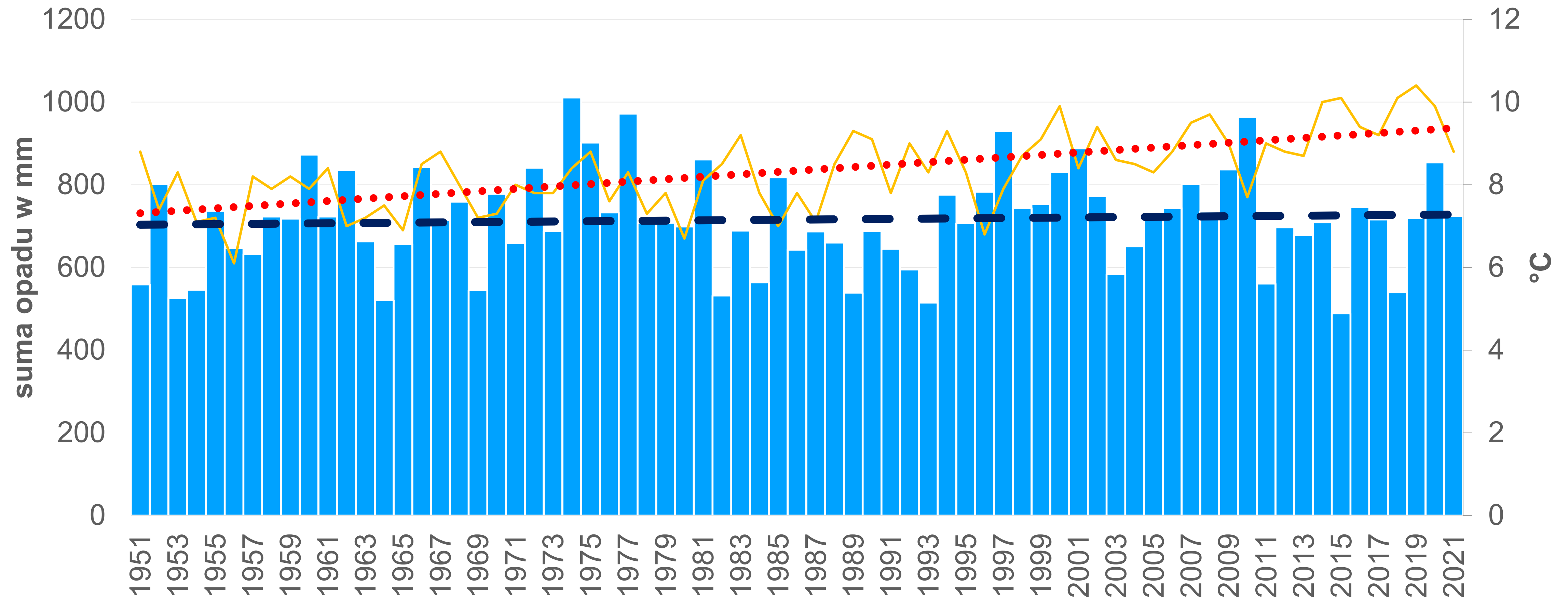

Przykład Łodzi

(opracowanie własne na podstawie danych IMGW zbieranych przez stronę <https://meteomodel.pl/>)

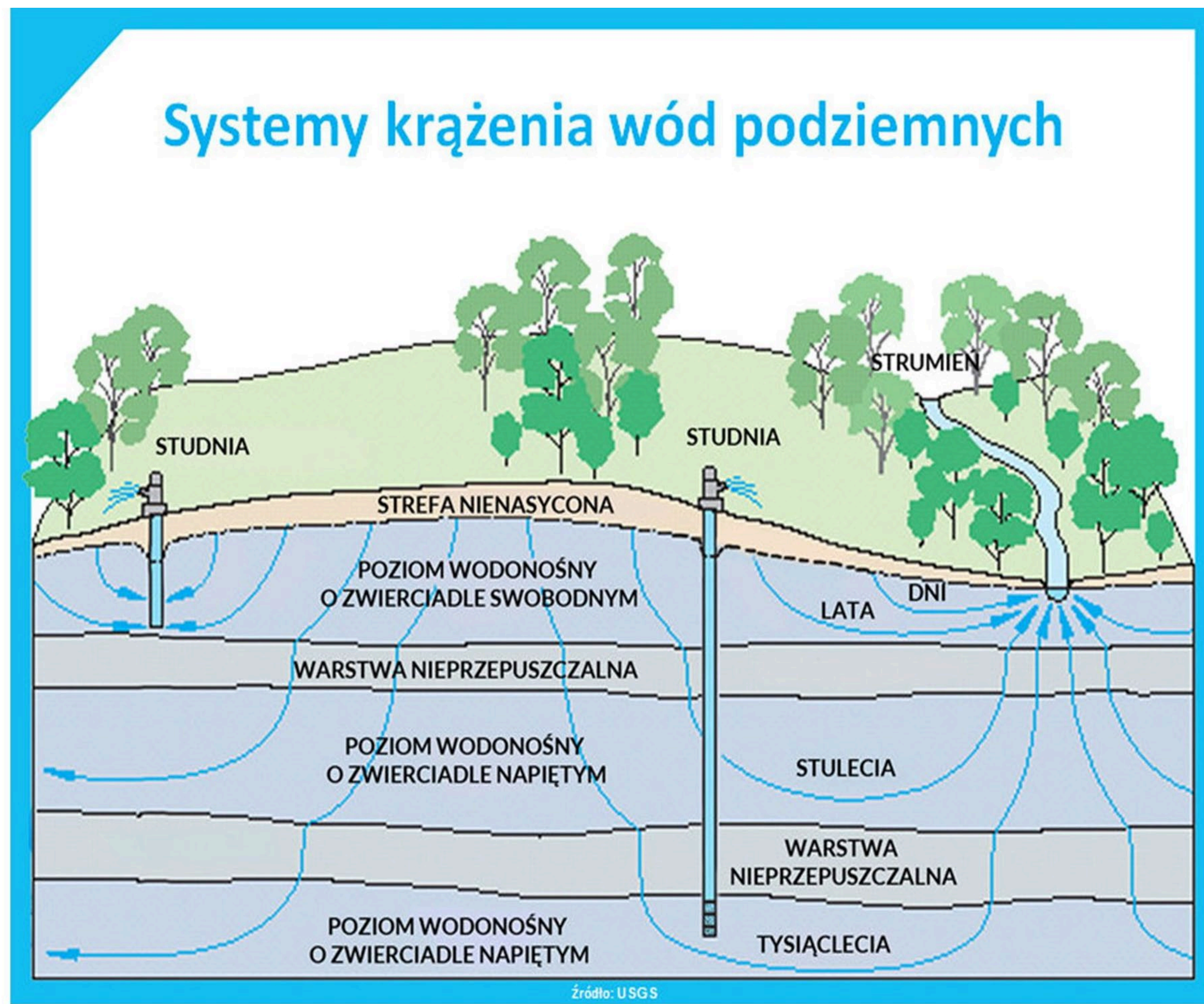
Przykład Katowic

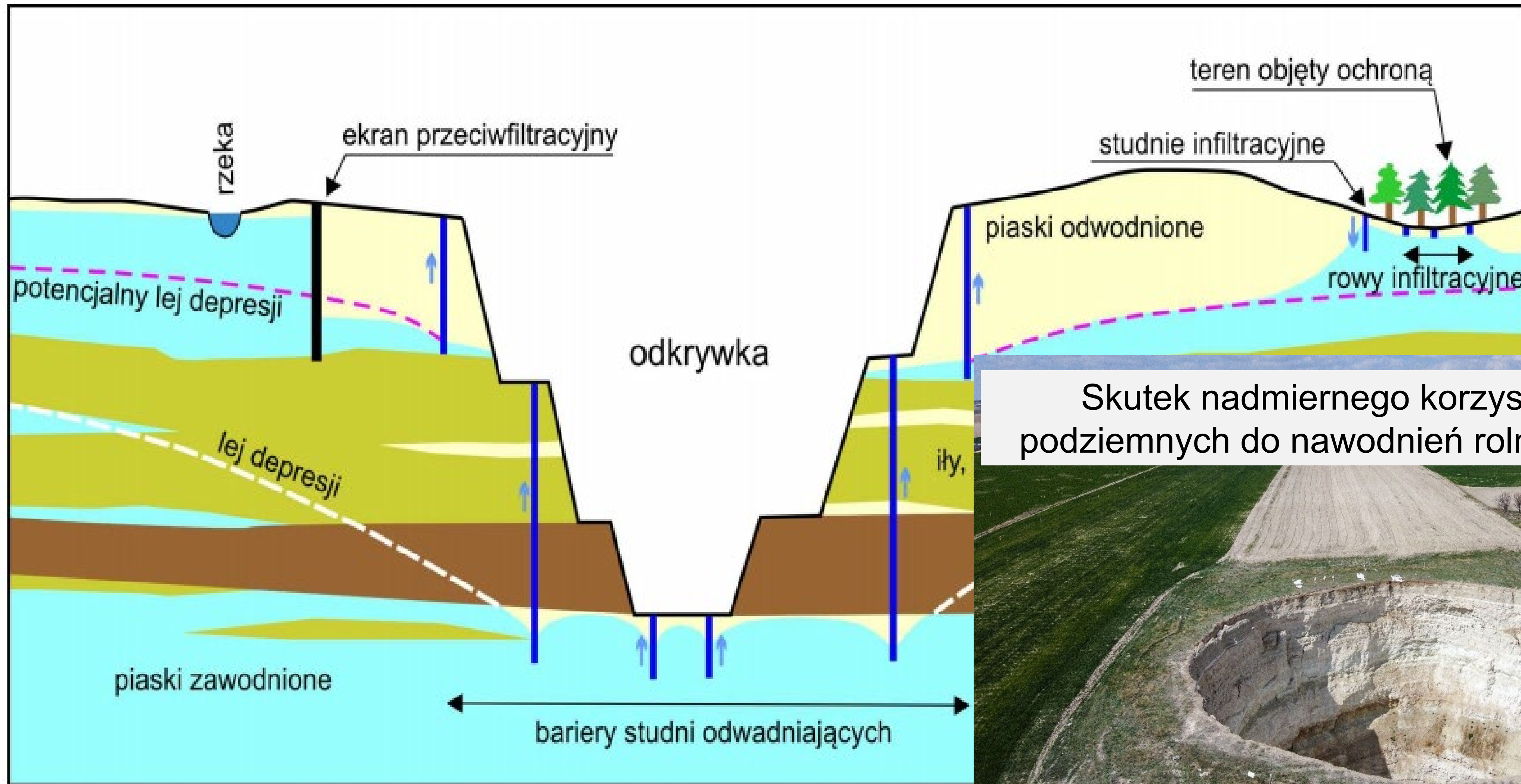

■ suma opadu w danym roku   — średnia temperatura roczna
— Liniowa (suma opadu w danym roku)   ••• Liniowa (średnia temperatura roczna)

(opracowanie własne na podstawie danych IMGW zbieranych przez stronę <https://meteomodel.pl/>)

Czy sięgać po wodę podziemną?

Skutek nadmiernego korzystania z wód podziemnych do nawodnień rolniczych w Turcji

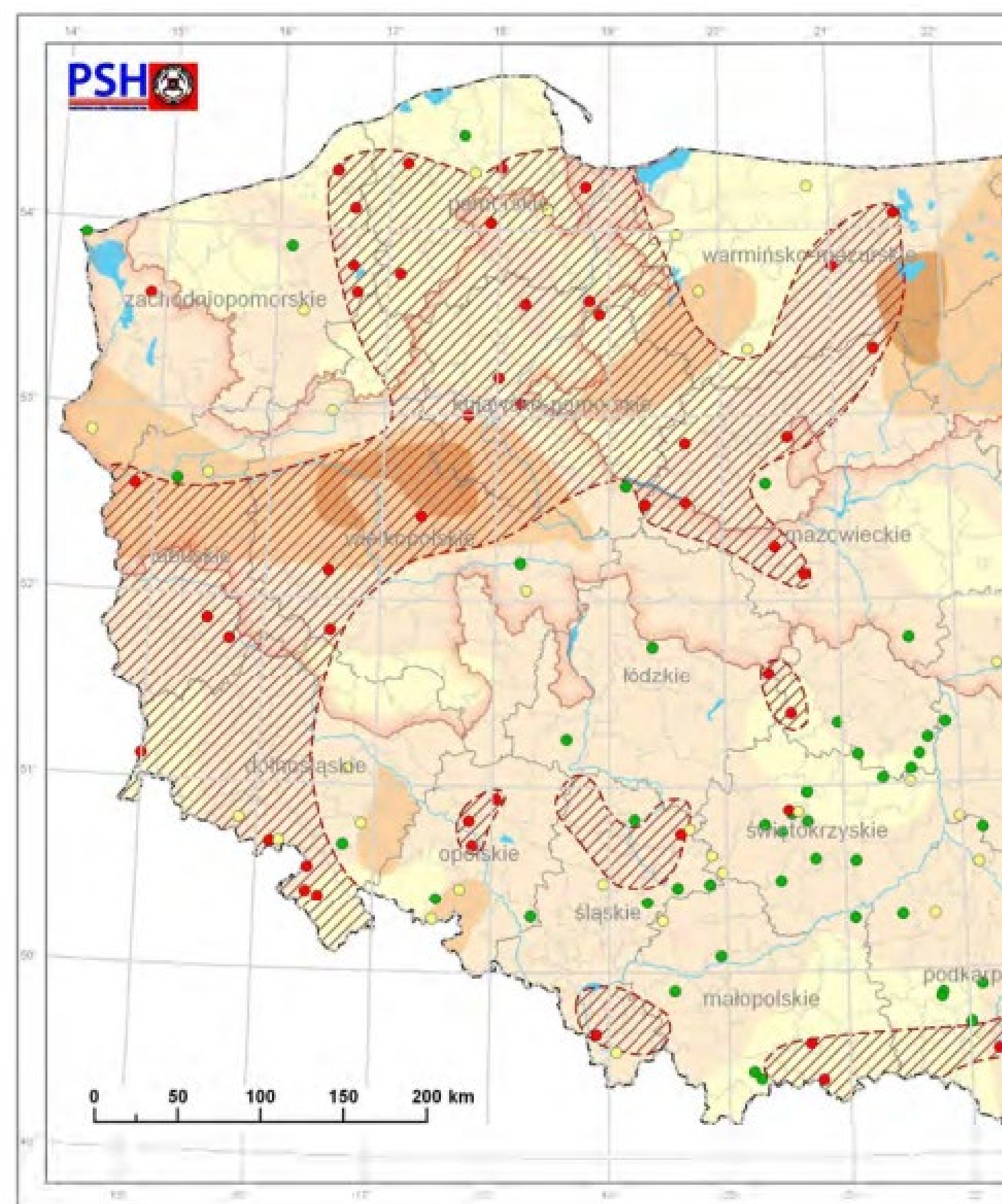

Źródło: http://geoportal.pgi.gov.pl/css/powiaty/2018/wplyw_odkrywkowej_eksploatacji.pdf

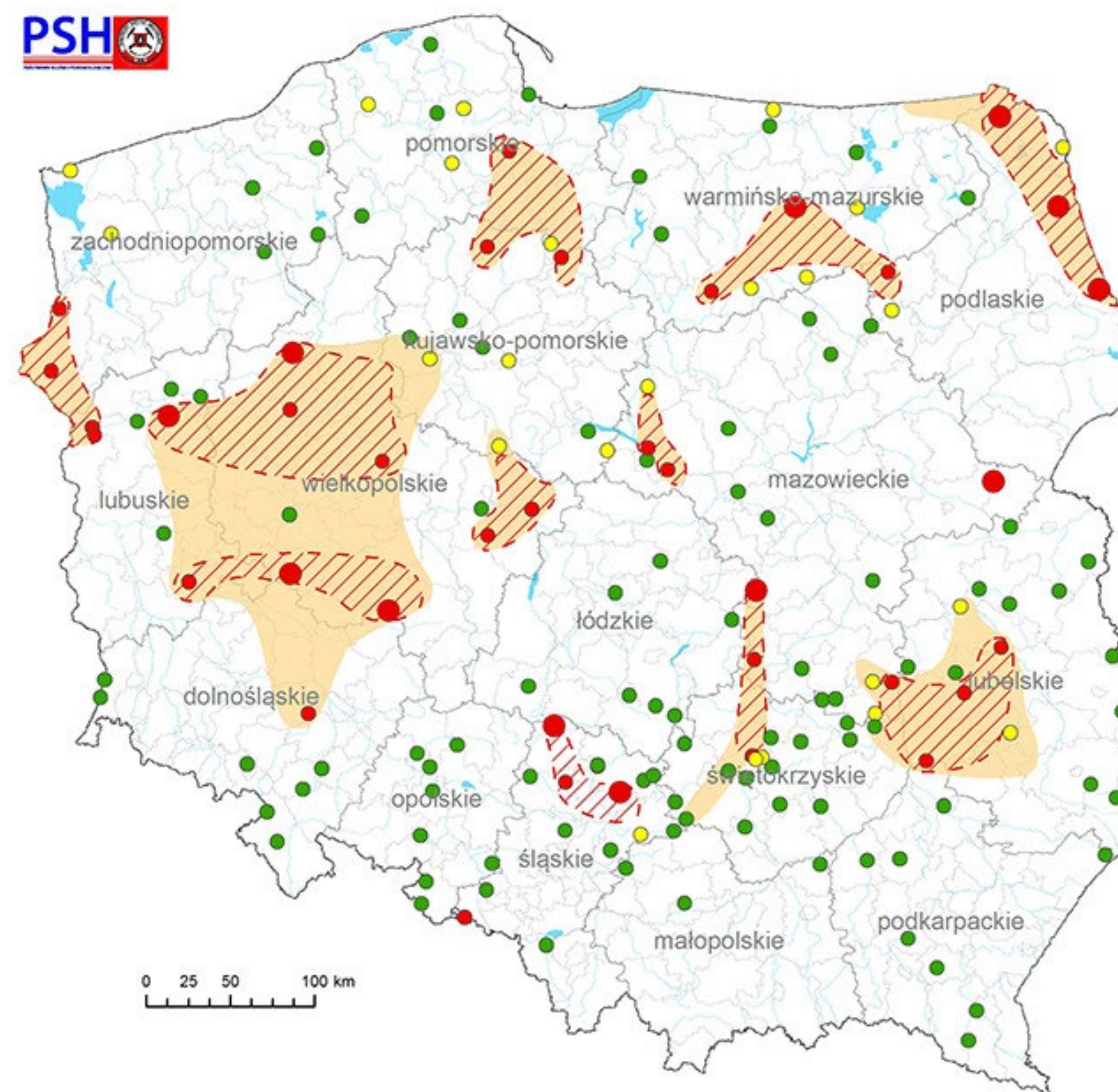
Źródło: Fiszer, 2015

Susza hydrogeologiczna (dotyczy wód podziemnych)

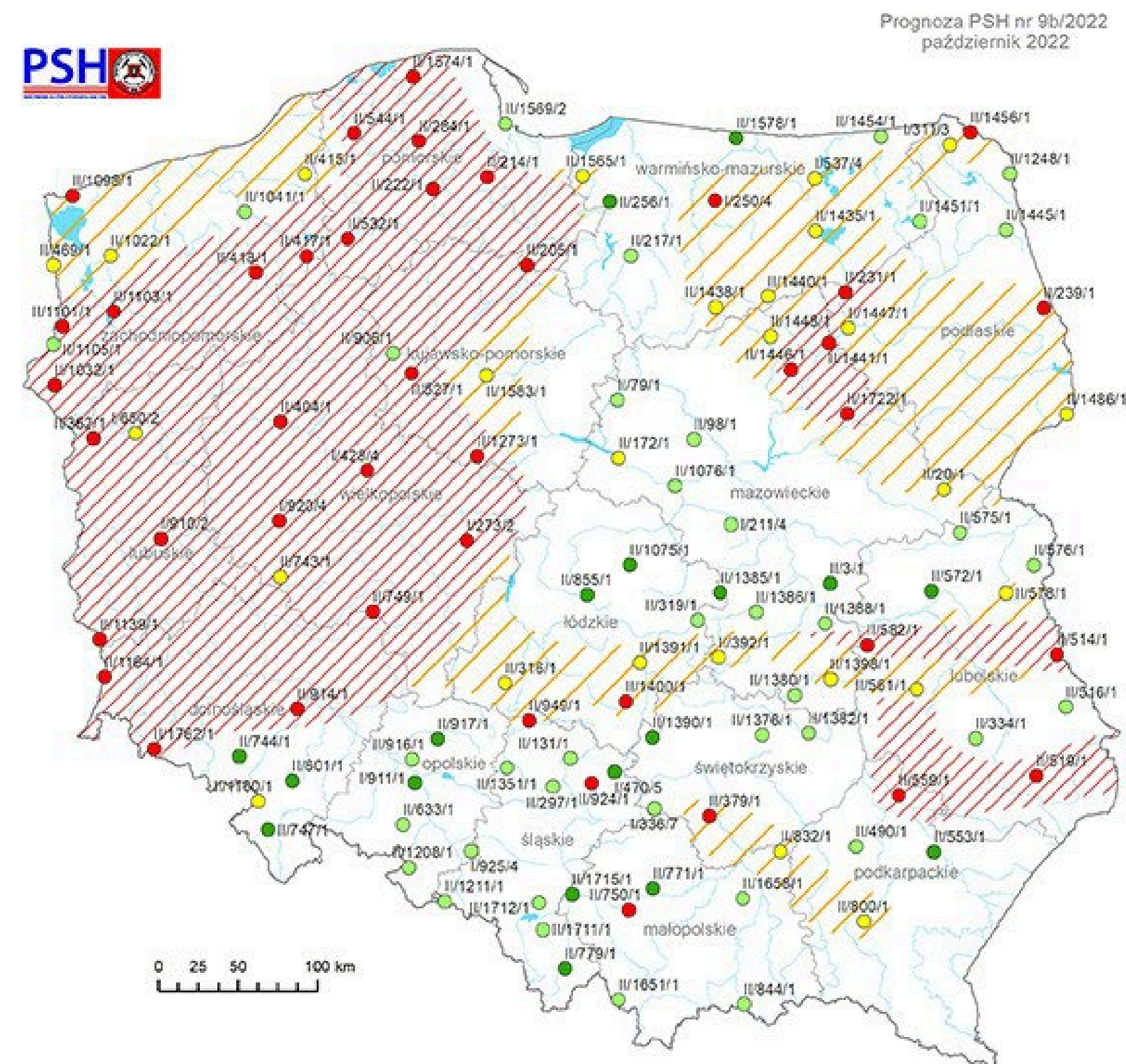
Październik 2015

Październik 2019

Październik 2022

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/psh/sluzba-hydrogeologiczna.html>

O zjawiskach naturalnych, czyli susza nie wyklucza powodzi, powódź nie kończy suszy.

Czas rozwoju i zanikania poszczególnych typów suszy

1. Susza atmosferyczna

2. Susza rolnicza (glebowa)

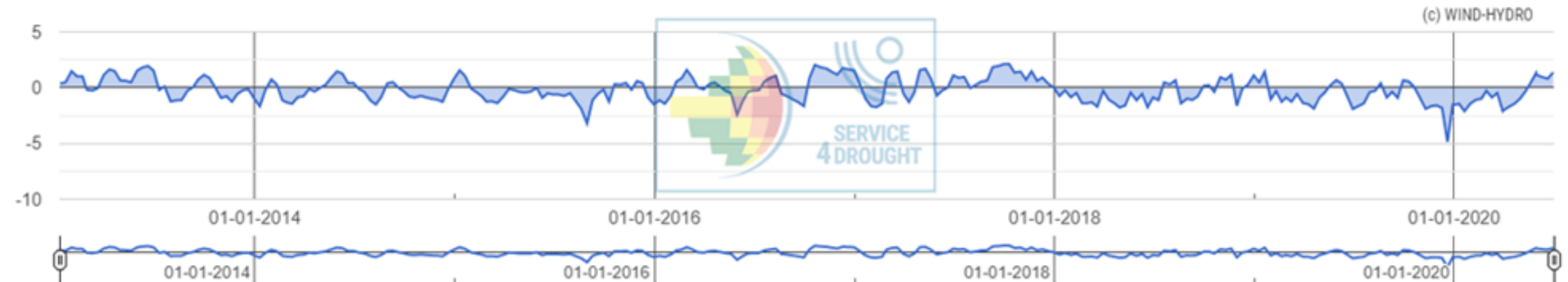
3. Susza hydrologiczna

4. Susza hydrogeologiczna

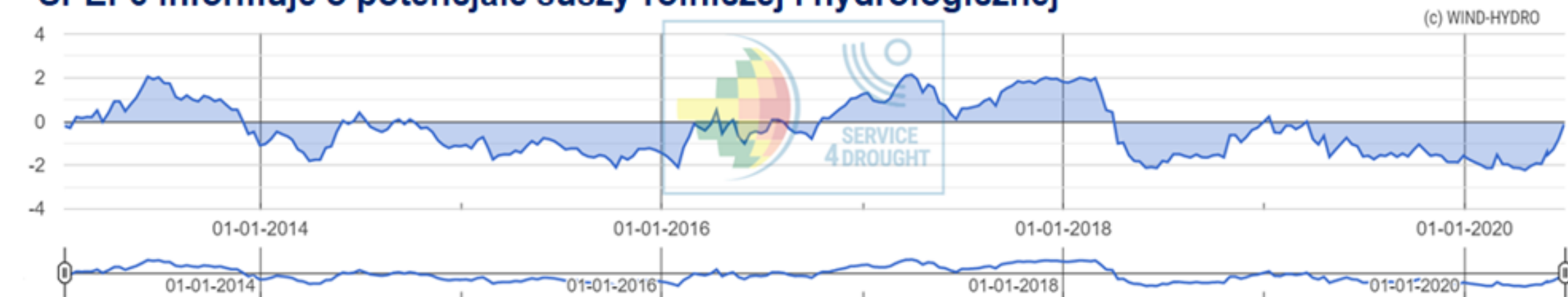
SPEI-1 informuje o potencjale suszy atmosferycznej

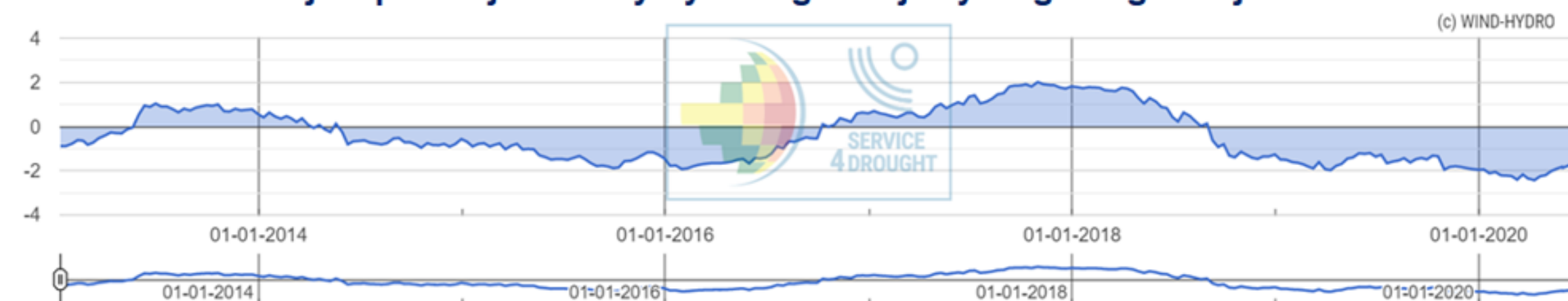
SPEI-3 informuje o potencjale suszy atmosferycznej i rolniczej

SPEI-6 informuje o potencjale suszy rolniczej i hydrologicznej

SPEI-12 informuje o potencjale suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej

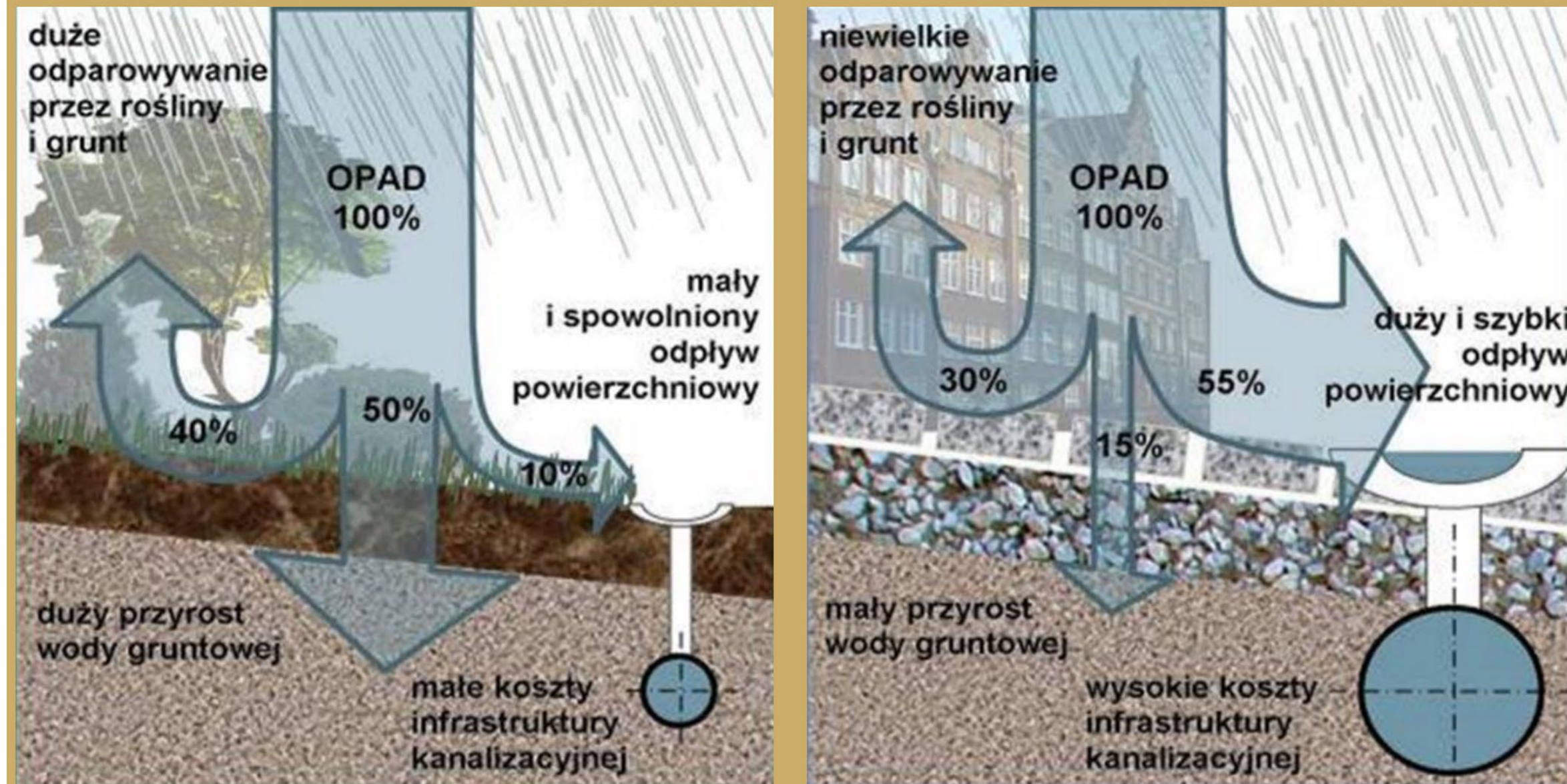

Źródło: <https://esusza.pl/>

Intensywność suszy = zmiana klimatu + działania na powierzchni ziemi

#44

Uszczelnienie powierzchni przyspieszające odpływ i zmniejszające retencję

Źródło: ANNA JANUCHTA-SZOSTAK WYDZIAŁ ARCHITEKTURY POLITECHNIKA POZNAŃSKA

#45

Susza nie wyklucza powodzi, powódź nie kończy suszy

HYDRAULICZNE SKUTKI PRZEKSZTAŁCEŃ ZLEWNI

Oprac. A. Januchta-Szostak na podst. ryc. Scheder, 1952, za: Low Impact Development (LID), Washington 2000

Źródło: ANNA JANUCHTA-SZOSTAK WYDZIAŁ ARCHITEKTURY POLITECHNIKA POZNAŃSKA

#50TwarzySuszy

#50TwarzySuszy

Jak do tego ma się ślad wodny?

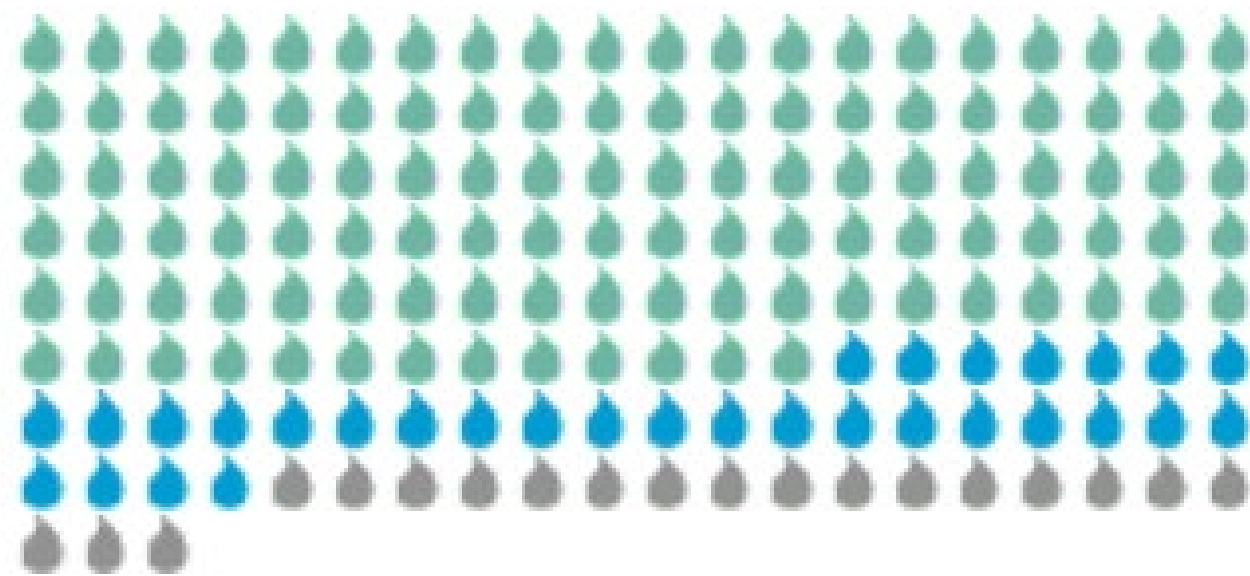
ŚLAD WODNY (Water footprint) – jest to całkowita objętość wody potrzebna do wyprodukowania danego produktu, obejmująca cały proces jego powstania od surowców pierwotnych, po ich przetworzenie, aż po produkt końcowy. Oraz ilość wody potrzebna do zneutralizowania zanieczyszczeń powstających w całym tym procesie.

Jak do tego ma się ślad wodny?

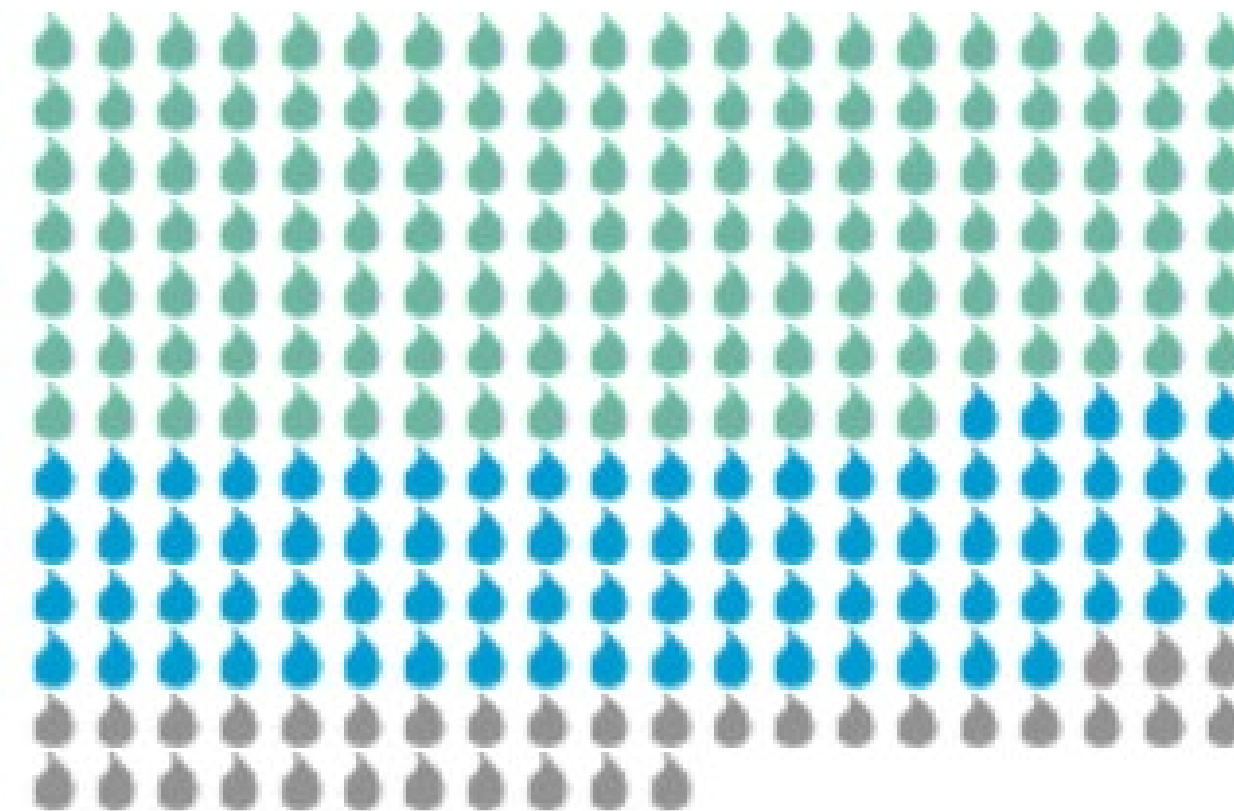
1608 litre/kg

70% green, 19% blue, 11% grey

2495 litre for a shirt of 250 gram

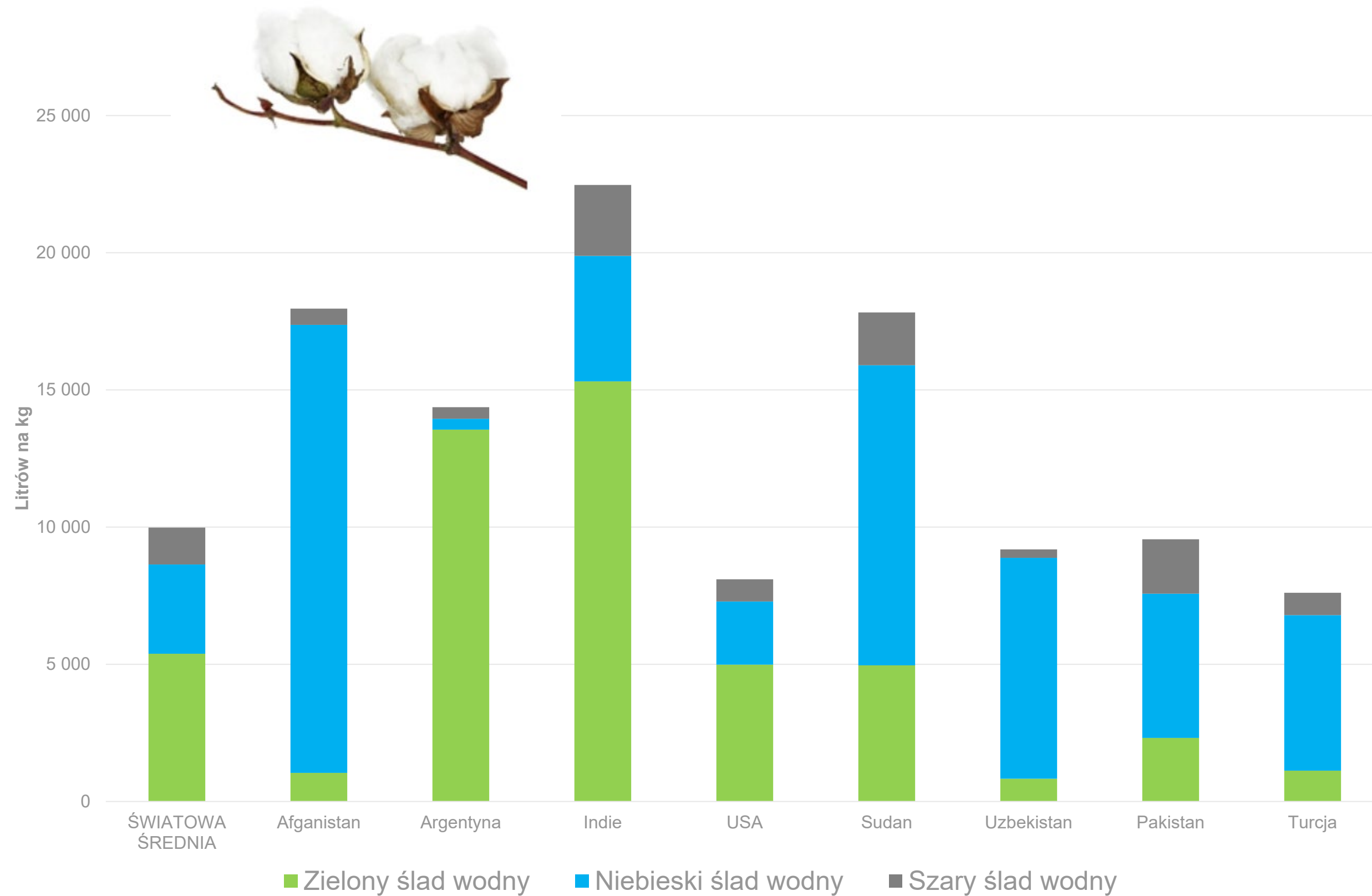
54% green, 33% blue, 13% grey

Źródło: <https://www.waterfootprint.org/>

Jak do tego ma się ślad wodny?

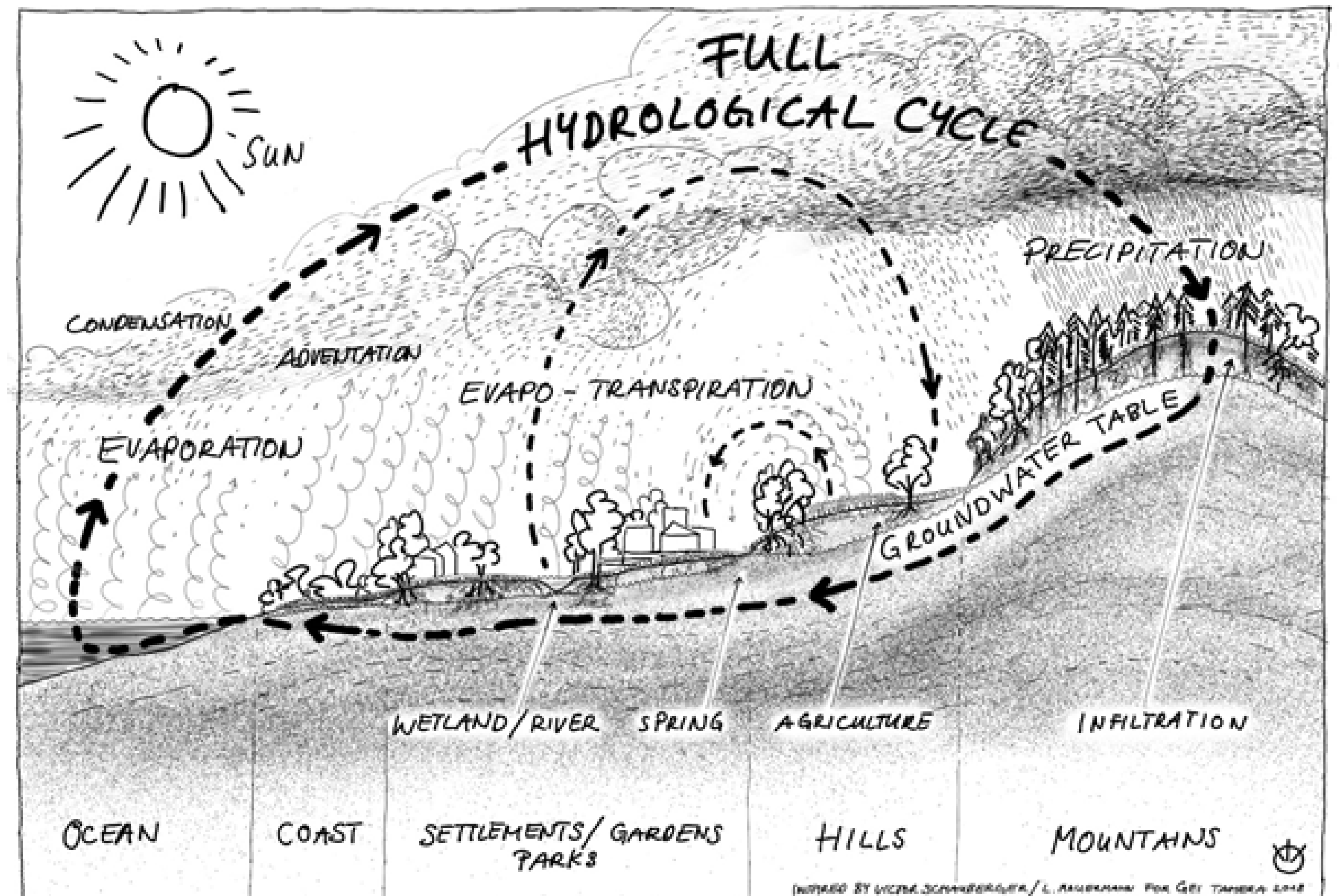
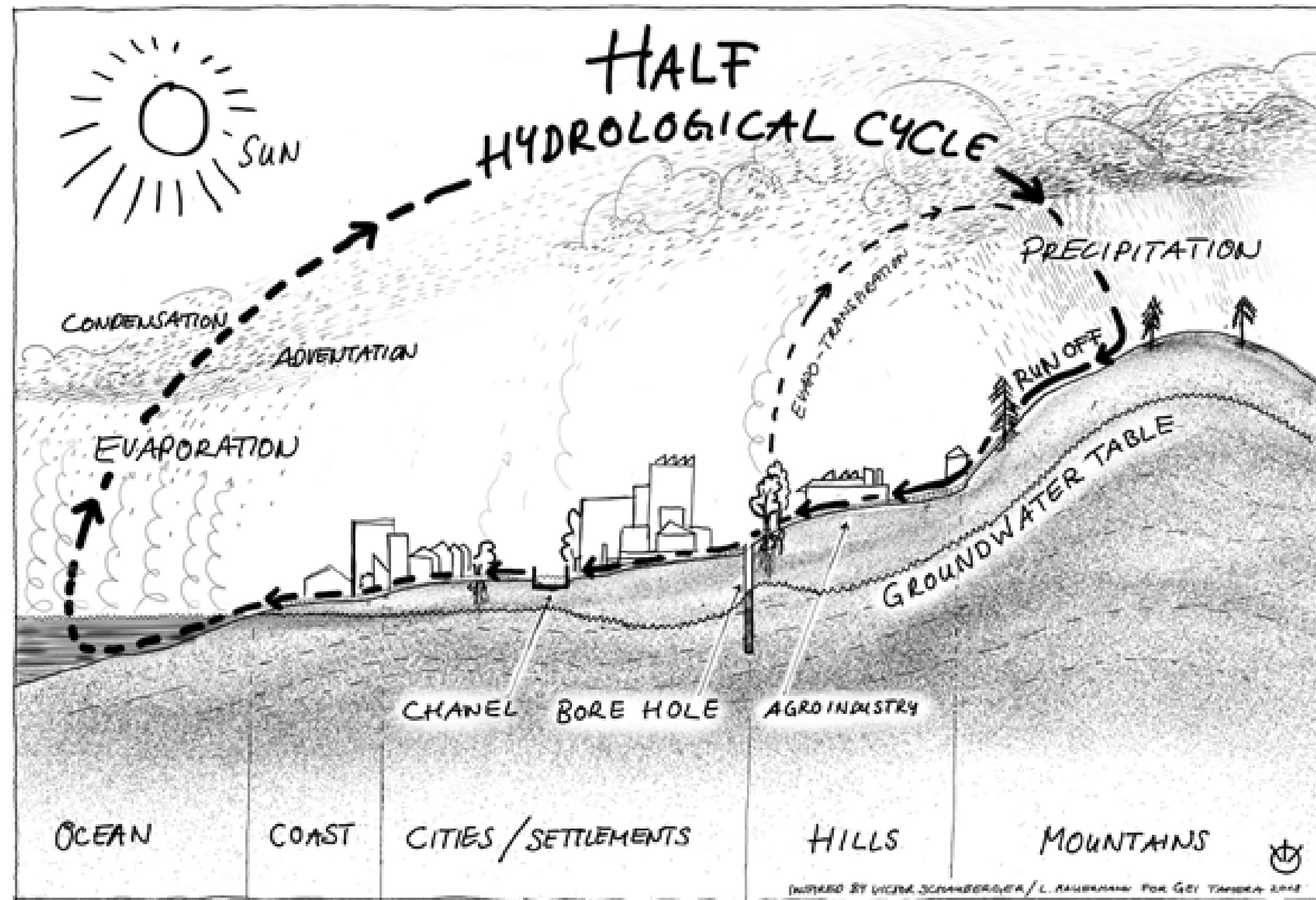

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://www.waterfootprint.org/>

CC BY-SA 3.0

Jak do tego ma się ślad wodny?

(źródło: www.tamera.org)

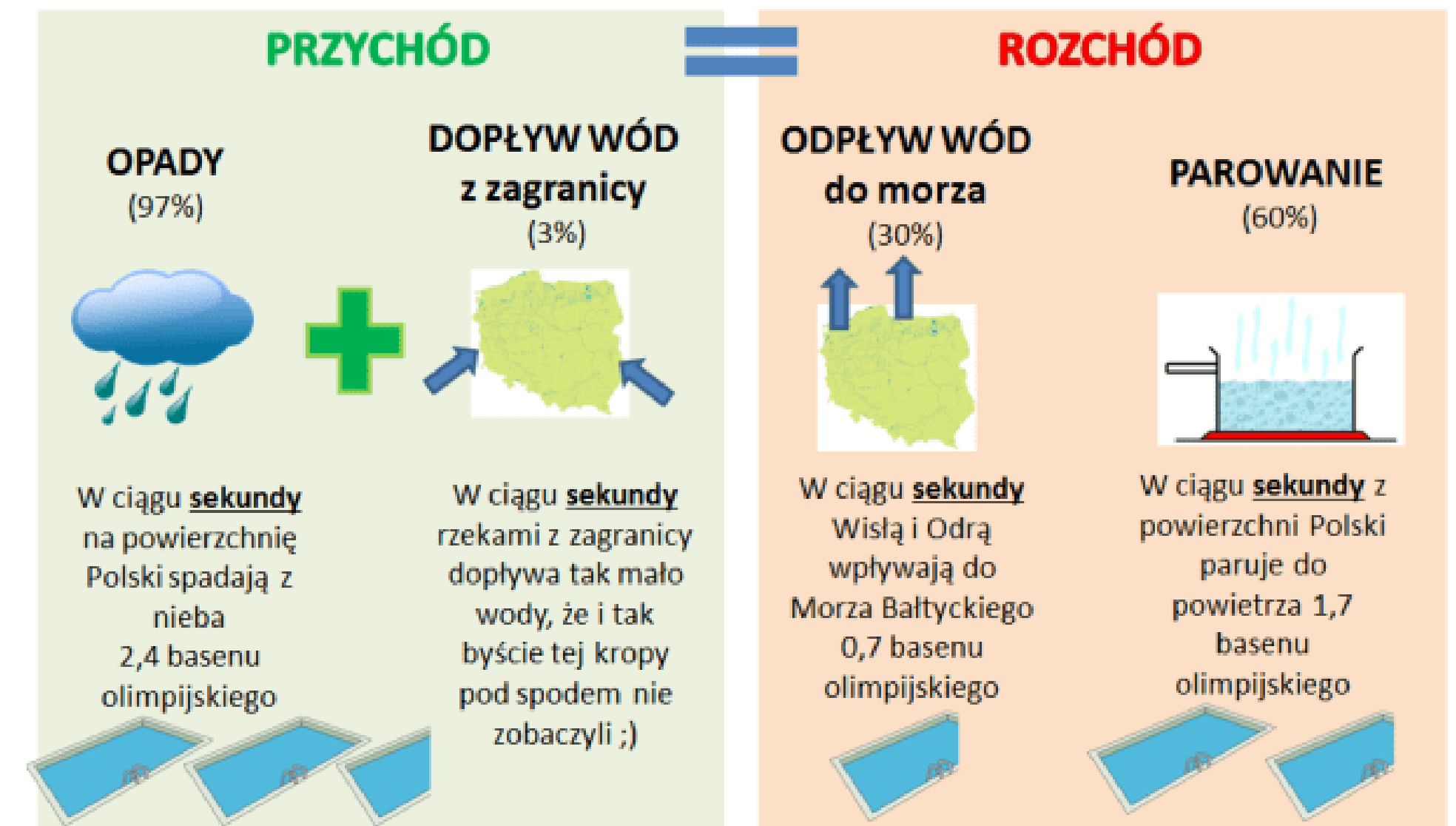

Jak do tego ma się ślad wodny?

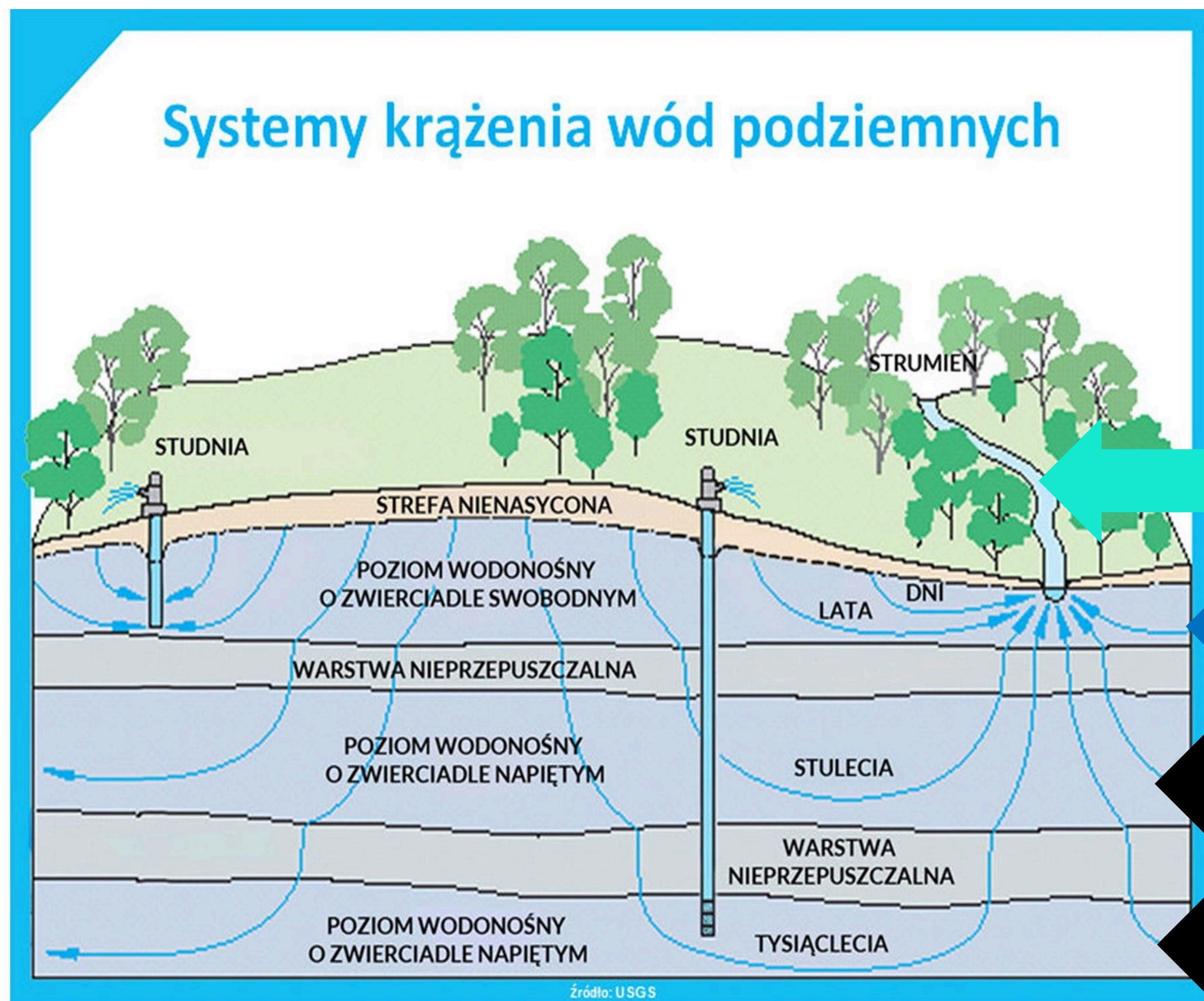
Tereny rolnicze mają mniejszą zdolności retencyjną niż las czy tereny podmokłe

A także większe straty wody poprzez parowania

BILANS WODNY W POLSCE

Jak do tego ma się ślad wodny?

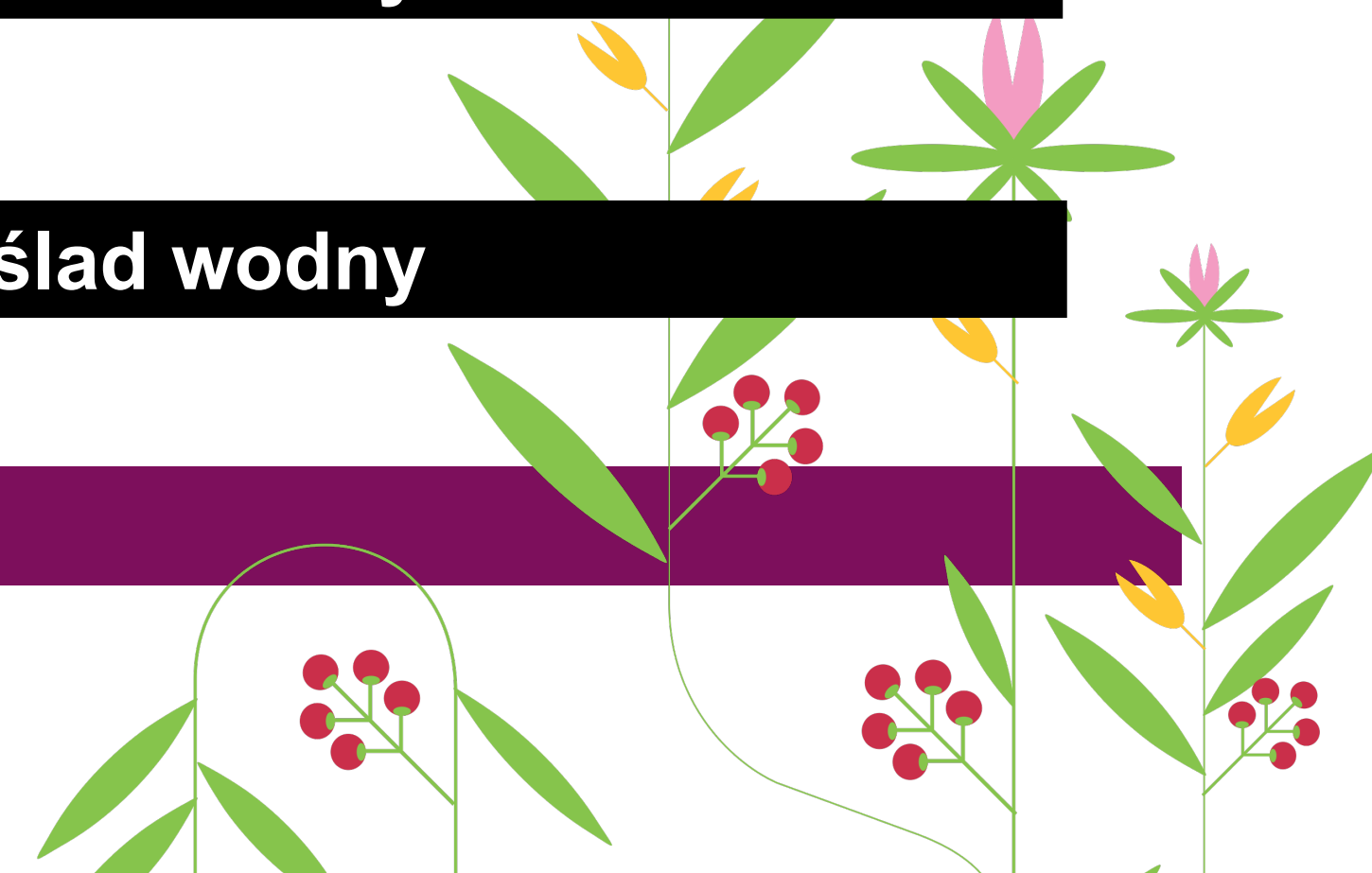

Jasnoniebieski ślad wodny

Ciemnoniebieski ślad wodny

Czarny ślad wodny

Czarny ślad wodny

Szersze spojrzenie – piramida zdrowego żywienia a ślad wodny

Ślad wodny
produktów z
piramidy
(litrów na kilogram)

Dziękuję za uwagę

Organizacja Narodów
Zjednoczonych do Spraw
Oświaty, Nauki i Kultury

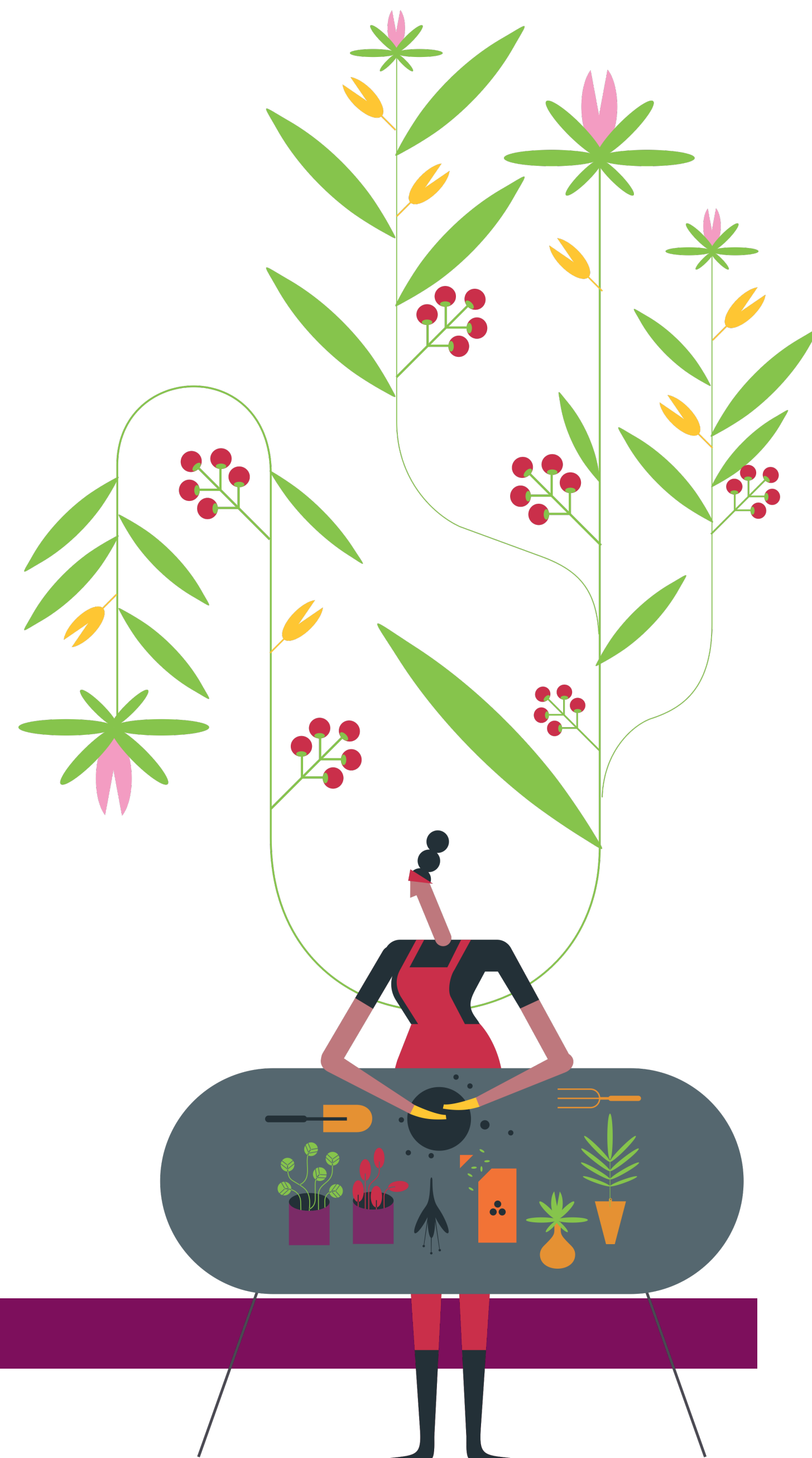
Europejskie Regionalne
Centrum Ekohydrologii
pod auspicjami UNESCO

POLSKA AKADEMIA NAUK

Świat Wody

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Partnerzy

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

<https://ksow.pl/>

Partnerzy

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie.

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.